

16645

Biblioteca Județeană
"A.D. Xenopol" Arad
www.bibliotecaarad.ro

16645SCS

Biro' Imre

Csengetyü

16645

16645

85.

1858.

Jan. 24.

V 1974

CSENGETYÜ

Netilap

134

szerkeszti: Biró Imre

szám.

Rosa barátokhoz

— Kéry Istvánról —

Mit akartok, mit kívántok
 Ti átkorott rosa barátok?
 Nem süntök meg incselkedni?
 Cserevellen sejt szín alatt
 Lábon alá vermet astok?

Nyelvetekekkel pokol-tűret
 Szivem mélyébe mártjátok.
 Imajd ha a sebrett szív vértök:
 Akkor diadallal örül
 Bennetek a' pokol-atok.

Fekér liljomkoszorúval
 Fediteket sárveteket.
 Pedig legiszonyúbb méreg,
 Melyet ártatlan szín alatt
 Ártatlansággal kepletek.....

ARAD ... LOZM. INT.
 KÖNYVTÁRA.

949

1918

86.

- Válgát tűrésü fü is botkót,
Merre léptek merre hágtok,
Pigar biró' itéleté
Szorjon, a' mint érdemliték,
Türes villámot seátok!

Örömeim.

Ar én örömeim	Ha rájoh süs a' nap,
Nem tengergyöngy-szemel,	Mind...mind elevenyék'szik;
Flanem kis virágon	Imultával emberek
Ténylő harmacsceppel;	Felgyék sövem nézik.

Biró Imre.

Mi a remény?

- Linc Karolyról

Mi a remény, mi a remény?
Sunnyadózó boldog át na...
Melyek sólyomszobes várrugár
A felhőket is bejárja.

Imi az álom, mi az álom?
Szabad szárnyú szobes madár,
Mely léz folott és völgy átér
Vigan csveg, dalolva jár.

Imi az a' bér és mi az a' völgy?
Edes öröm és szomorúság
Melyek eltünk percreiben
Egymás helyét föl-felváltják.

Imi az élet, mi az élet?
Lapsan járó folyó óra
Perceg perceg míg el nem áll
A' birói magas főre.

Vonások a Hét VIII. évszázadból.

- Bíró Antaltól -
- folytatás -
- V. -

Kálmán halála (+1114) István.

Sirok! sötét sirok!.....
Mily hamar elmulik az élet,
mily rövidek annak napjai,
órái, avagy perccsei; az ember,
nem tud, avagy fél lefolyt a
dejére visszatekinteni... a ligtege
egy-két lépést előre, és már a
fagyos halál csont-kézzel
ölelé' őt át, alig egy óra, alig
egy percc; s tehetetlenül fekszik
a hideg sír-gödörben.

Sirok! sötét sirok!.....
Ha fölvilágban bennünk a gon-
dolat, hogy pár percc múlva má-
mot adunk a nagy ítélő bíró
előtt életünkről: fagyasztó fé-
lelem lepi el tagjainkat.
ha bennünket elragad az esz-
me, miszerint valónk csak egy
füst-gomolygag: e' gondolat, ez
- eseme süllye alatt semmivé kell
törpülnünk!

Ha életünk eltűnik: itt e'
földön sirunk fölött a feledékeny
ség' szellője szög... ha egyszer
testünket sírhant földi: sirun-
kon nem igen teremnek többé

a' bankodás keser-könyeitolva,
ragok! nem, mert századok napja...
Igen! a' világ feledékeny,
és mulandó; - - - de mi, em-
lékezünk meg egy férfiról,
ki nemzetünk' szellemi boldog
ságának talpkövet veté' meg;
ne feledjük a' férfiat, ki mint
honunk' orszaga, egyedül nemze-
tünk' boldogításáért élt és halt.
tegyük őt a' kor' hatalmának da-
cára emlékeinkben még e' földön
halhatatlanná!

Tekintsük meg a' király' palo-
táját!
Selenleg a' kastély' föteremében
több-rendbeli főnemeseket, és
ország-nagyokat láthatunk össze-
gyűlve; arcon, és egész lényükön
az elcsomorodás, lelkiéletüket, és
egész valójukat perlig-külső lak-
jokról itélve - a' bánat' fekete
fátyola leplezi!

Egy magas menyecetes ágyat
állottak körül; az ágyban idom-
talan törpe testalkatáról, hosszú
vékony karjairól, s csunya, torz-
talt

taláza tanúsja: hogy ha egyszer a' porhüvely elnyomja az őr-
vas lába, melyen be is temeti azt a' feledés porába.

azon kor társadalmi viszonyait tartva szem előtt, a hivatalos
nem lehet nem helyes egy eljárási form.

88.

tott ábrázatjáról, a nagy, mű-
velt lelki, az igazságnak, ambár
ha ebben-mi ritkán történt-ki-
se ferde eljárásokat tett is, de-
szigori, és pontos végrehajtására
a világhírű Könyves Rálmánra
éperre nem lehetne ösmet-
ni.

Utt fekiútt most ő beteg, igen
beteg; fia István, ott terdel ap-
ja fejénél! A fő-urak, ha néha
Istvánra pillantának, arcukon a
bánat, a szomor, akaratlanul
örömmé változott... ismét
az irigység... ismét az irig-
ség világolt arcukon, ... ismét
az irigység vérengző fenevada
marangola sziveiket.

Ekkor ilyenformán gondolkoz-
hattak: „Gyöngye lesz meg az ő 13-
éves halántéka azt a nehéz érc-
koronát elbírní, majd tartjuk
mi azt feje fölött addig, míg az
erőt nem bír annak elhordhatá-
sára, vagy ha ő fonségének tet-
szeni fog, ott tartjuk szivesen
addig is, míg alóla ki nem dül-
-...”

E gondolat leve fényesebbé
az ő arcukat ott, hol annak
elkellendett sötétülnie, és csak
most ^{született} gondolat szüle ben-
nök az irigységet - - -

De Rálmán fiában megnyu-
godva - jobb életre szenderült!

Igy állott a háza... e pillanata
tól kezdve István kezében volt a
katalom az ország fölött kormány-
pálcát emelni; a 13 éves gyermek
parancs-száva döntött a hazában,
alig azomban, hogy a trón lépcső-
jére hágtott... alig nyugodott
két-három rövid év, a béke-pu-
ha párnái között: már Velence
felől különös rossz hír kezdett ter-
jengeni!

Éz időben Dalmáthont is kirá-
-lyunk igazgatói-

A doge Falieri Ordelafo, roppant
sereggel közelgett az ország felé!

Nem nagy ellentállás után el is
foglalta Dalmáthont, mely 7-
évig nyuggott igája alatt; ekkor
István (1124) szabad kormányzás
sal ön maga vezetett sereget ellene
és egy veres ütközet után Dalmát-
hont ismét birtokába keríté!

Az ütközet utáni napon a ha-
lottak össeszedése alkalmaival
találták meg Ordelaffot, a lo-
vak patkójától, össeszedett test-
tel; ... undorító volt e látvány!

-szétfecsdent veleje képen fagyott
meg... jobb karja hátragyörbül-
ve... ballába hiányzott...
mellén egy pár törveurais mu-
tathozott - - szóval: lényegén-
többé emberi alak nem volt!

A velenceiek, vezérek' elestét
látván - nem keveredtek el,

többé nem sűrű, hanem csak a hi-
~~de~~ után vótak, s ez, rajok né-
 ve anyiból még is érdemül ma-
 radt; hogy utáni elszántsággal har-
 colván, Jadra város, s a Dalmát
 kör körül felvő régetek, még is bi-
 tokukban meg maradtak!

E csatában tehát királyunk
 lón győztes, kinek kedélyére a
 győzelem tiszteve veszedelmeseb-
 ben hatott, mintsem ha azt el-
 vevitette volna! E győzelem re-
 peggé tette őt; már fontolatlan
 eszérel azt gondola, hogy minden
 a világon létezhető győzelem
 az ő számára van felvőve a
 végzet könyvében! már most
 az egész világ fölött ő akart
 kormányzálat emelni; s azért
 már következő évben a Ma-
 gyarországhoz közel levő Ausztria,
 s Lengyelország ellens minden
 kéredelm - is minden ok nél-
 kül seregét gyűjtött!

Az előre képzelt győzelemből
 jó eleve nagy úri lakomával
 ünneplé, hol után ő is üri-
 tett a háziért egy pár telt
 poharat; - -

P kérdem: miért ne esett
 volna jól egy konfinak, ha
 poharat honára ürite? - -
 jól esett az neki is, csak hogy
 az első 3-4 poharat meg
 anyi követé! s a jelenvált

kedves nők, kitünő muzsikások
 az ő szívéhez szóló muzsikájuk
 s a telt palatékok társaságában
 sülaj kedve korokodván... ez is
 letmód neki nagyon megtett
 s az ilyen lakomák esentul
 gyakoriak lönnek... s migve
 zerei az ő parancsolatjára a
 még el nem korcsosult tisztas
 magyarvált Ausztrianal-kinos
 percekkel leélve - hasatalanul pa-
 zarolták, addig ő az igazság a
 lapját borban veté meg, anyira
 hogy e kenyre, buja életmód
 tökéletes el-ve vált benne.

Egyre azomban csak azt hallja
 hogy a háborgatt Ausztriai
 fejdelem Leopold, a többször
 nyugtalanításokat nem tűrvén
 Magyarokba rontott! s ennek
 mi lón vége? : ismét egy bor-
 zadalmas csata, hol patakik
 az emberek hol-mint két bor-
 zasító elem-ront egyjűve a két
 ellenfél táborra, hol az elesett
 harcziak egybeolvadt szívroak,
 gató jajai, mint-Isten átkaként
 hangzó - menydörgés rengetike
 meg a földet! mi lón vége? :

Magyaroknak egy sebb, egy
 virágzóbb része porba dült.
 Egy hiúsultak meg Rálmán
 reményei - - fia, István szét
 futta azt, miként füstfelleget,
 így szakgata föl István ismét

a' hazán ejtett, v' Kálmán alatt
 hegedősnek indult sebet; s jó
 tékony ír helyett mérget ese
 pegtetett arra, hogy az, még
 vérszób meg sajjóbb legyen.
 Avagy az ország-magyok-e mind
 neknek okai? hiszen őket is meg
 - vége a' jövő sámbau -

átkozta a' vak Álmos a' tömlőben
 kivau, az ő fejükre mérve igbeu az
 átok.
 István előtt pedig csak ilyen élet a' va
 lódi császari élet... pedig az
 ilyen császari élet tartsja fél
 késsel sít felé az országot!!
 - vége a' jövő sámbau -

Ejel.

- Piro Antalól -

Eji szellő susog -
 Hull a' fagyos harmat,
 Csendes minden, még a'
 Pászirta is halgat!
 - Csak a' halálmadár
 Huhog át az éjen..
 Nem dong az éj-bogár,
 Az is alszik mélyen!
 Csak a' pajkos szellő,
 Lebeg néha-néha..
 Lagyan fujva dalát,
 ..Még az is oly méla!
 Püszke homlokán a'
 Tündéri-kék égnek -
 Gyöngye szeméremtől
 Kis csillagok égnek.

Abánd ül mindenem,
 A' Bókron, az ágon...
 Láthatd ez ábrándot,
 A' nyíló virágon - -
 Az alvó madáron!

A' hold körül kovályg
 Néhány darab felleg:
 Mint édes anyától
 Eltvedett gyermek!
 Néhány apróbb csillag
 Elmerül beléje..
 - Ilyen a' természet'
 Leggyönyörűbb éje!

*
 De im halaványul
 A' csillag-miliárd -
 I kinyitja szemét a'
 Karmatorott virág..

*
 Pirosul keleten
 Az ég' karimája..
 I távol megrendül a'
 Pároxtor' furulyája !!

Turcsaságok.

- Pennahegyisöt -

4.) A cigányoknál távcső akadt kezébe; hallotta ő, hogy ez a távol levő tár, gyakran szem elé hozza, kapja magát, az ország város szélén felvő kassé, lyának erektjére állt, honnan a határra mefsze elláshatni Távozon is a mefszeségben egy kis felelő pont. A more elő veszi a távcsövet is néh. viselőjé szemé elébe veremere, látta benne, a minn veszelésük kért raj, kőja aya távollésében a bagón.

Soláig nére a véres öllelődrészet s várta : ki a győztes?

Végre még sem sürkever a szünreleni hájcsibálási és poforlodási művészet: jó lélelkel elő rug egyet, mondva:

"Ée bibás! ne hágyd magád!"

5.) Megy a tanító elő adásra, de alig lép be az iskolába, midőn egy fű köhögni kezd. A tanítónak magyarázatában ez zavart okozhatván, bejzantodva ráliált: "Mi ritácsoloz a Jankó?" "Kérem szépen tanító ur! szamárlöhögésem van."

6.) Elő L. városban egy öreg holdnok hi minden - de különösen az oda va, ló Zsidó árendásnál ismeretes volt.

Egy szer azon hír szárnyal, hogy az öreg holdnok meghalt

Konban maónap a Zsidónál megjelent a holdnak vélt.

"Hisszen azt undnut mi, hogy maga már megis halt!" - mond a Zs.

"Meg is haltam én" felelt amars.

"Mi hír hát a másvilágon?" kérde a kíváncsi Zsidó.

"Ott is Zsidó az árendás!" - mond amars teljes megnyugtatására.

Posta:

"Páros orcad" . . . "Ott kinn" című verset köztölnék.

"Sírva rugó" - Hép dal - Egyike szerző jobb költeményeinek, de szabad szelleme miatt nem arhajuk. Az 1° versszak 4° sorában részint rosszabb rim, részint szebb kitéréssel véget, galyai "helyes jobb lesz", lombjai - A 2° versszak 5° sorában "múltainkon" helyes - csak egy múltunk lévén - múlt időnkért, A végző versszak második utolsó sorában "fölvilágad" helyes "világad föl" t alhalm arxél. Egy arad jó. Most kerünk.

on
Kerij

— vege's szerkesztés: Kerij Postván

Dear

John